

Machiavelli (1469 – 1572)

Situasjon: Oppløsning av føydalstaten. Konflikt mellom småfyrster i Italia.

Problem : Hvordan etablere et stabilt styre?

Løsning:

Brudd med det antikke vismanns-styre (det sanne = det gode, Individets interesser = statens interesser)

Brudd med middelalderens religiøse styre (det gode gitt av Gud)

Tilbake til sofistene : RETT = MAKTT

Negativt menneskesyn: mennesket er grunnleggende styrt av egeninteresse.

Thomas Hobbes (1588 – 1679)

Situasjon: mekanistisk naturoppfatning. Borgerkrig i England. Begynnende kapitalistisk økonomi.

Problem: Hvordan etablere og legitimere en stat som kan håndtere de økonomiske interessemotsetningene mellom borgerne? Ikke lengre Gresk homogen Polis, ikke hierarkisk feudalsamfunn.

Løsning;

Nytt mekanistisk menneskesyn: Enkeltmennesker som atomer styrt av egeninteresse, uten moral. (Jf massefart)

Ny statsforståelse: Staten resultat av en kontrakt mellom individene, som frivillig gir fra seg all makt til en suveren enehersker.

John Locke (1632 – 1704)

Situasjon: Mekanistisk naturoppfatning, Hobbes kontraktteori, Descartes rasjonalistiske idéteori, empirisk vitenskap, stadig større økonomisk borgerskap.

Problem:

Statsteori: Hvordan etablere en stat uten at borgerne må gi fra seg alle rettigheter?

Erkjennelsesteori: Hvordan lage en empiristisk erkjennelsesteori uten Aristoteles formbegrep?

Metode: Hvordan lage en vitenskapelig metode som er tilpasset den nye vitenskapens empiriske og eksperimentelle framgangsmåte?

Løsning:

Statsteori Koble natutrettstanken og kontraktstenkning.
Alle mennesker har medfødte rettigheter.

Erkjennelse: Alle våre ideer stammer fra erfaringen

Metode: Bygge metodisk på erfaringer og bruke tvil som kontinuerlig korrektiv.